

DECIZIE

15 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,

Judecător:

Judecători:

Tatiana Vieru,

Tamara Chișca-Doneva, Mariana Pitic,

Iuliana Oprea, Valentina Clevadi

examinînd recursul declarat de către Căpiță Ion prin intermediul reprezentantului, avocatul Vasile Ceclu,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Căpiță Ion împotriva întreprinderii cu capital străin „Red Union Fenosa” societate pe acțiuni cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de către întreprinderea cu capital străin „Red Union Fenosa” societate pe acțiuni, casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 30 iulie 2015, încheierea din 30 iulie 2015 de corectare a dispozitivului și emisă o nouă hotărîre, de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 26 noiembrie 2014, Căpiță Ion s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS „Red Union Fenosa” SA cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, este proprietarul casei de locuit din s. Fundul-Galben, r-nul Hîncești, ce a fost incendiată în urma unui incendiu provocat de contorul electric instalat de pârâtă, fapt constatat de pompieri, care au indicat că motivul probabil al incendiului a fost un scurt circuit, de la care a pornit focul și care s-a extins pe acoperiș.

Afirmă reclamantul că, aceste circumstanțe se confirmă prin raportul de constatare tehnico-științifică nr.1501/009745 din 01.09.2014, anexat la dosar.

Susține că, în urma incendiului i-a fost cauzat un prejudiciu moral, reparația căruia o estimează la suma de 30000 lei, cauzat prin faptul că a fost refuzat de pârâtă să fie despăgubit în mărimea solicitată de 40000 lei, oferta reparației de 30000 lei fiind insuficientă, astfel încât a intrat în iarnă cu casa avariata, având trei copii minori la întreținere, motiv pentru care a fost sesizată instanța de judecată cu prezenta acțiune.

Solicită reclamantul Căpiță Ion, inclusiv prin cererea de majorare a pretențiilor: încasarea din contul pârâtei ÎCS „Red Union Fenosa” SA în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 60931,34 lei, a prejudiciului moral în sumă de 50000 lei, cauzat în urma incendiului produs la 26.07.2014 de la contorul electric, precum și a cheltuielilor de judecată suportate pe marginea prezentului litigiu.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 30 iulie 2015, corectată prin încheierea din aceeași dată, acțiunea depusă de Căpiță Ion a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul ÎCS „Red Union Fenosa” SA în beneficiul lui Căpiță Ion a prejudiciului material în sumă de 60931,34 lei, a prejudiciului moral în sumă de 5000 lei și a sumei de 3520 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în total suma de 69451,34 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă. Suplimentar, s-a încasat din contul pârâtei în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 1927,94 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea enunțată, ÎCS „Red Union Fenosa” SA a depus apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015, a fost admis apelul declarat de către ÎCS „Red Union Fenosa” SA, casată hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 30 iulie 2015 și încheierea din 30 iulie 2015 de corectare a dispozitivului cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea depusă de către Căpiță Ion a fost admisă parțial, după cum urmează. S-a încasat din contul ÎCS „Red Union Fenosa” SA în beneficiul lui Căpiță Ion prejudiciul material în sumă de 43737,35 lei. În rest, pretențiile au fost respinse.

Invocînd ilegalitatea actului judecătoresc enunțat, la 23 martie 2016, Căpiță Ion prin intermediul reprezentantului, avocatul Vasile Ceclu a declarat recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea cererii de recurs s-a indicat că, la caz, decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată și urmează a fi casată, pe motiv că nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, cu atât mai mult că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Astfel, susține reprezentantul intimatului că, instanța de apel greșit a diminuat suma prejudiciului material și incorect a respins pretențiile privind repararea prejudiciului moral și de încasare a cheltuielilor de judecată.

În rezultat, instanța de apel s-a eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înlăturare a actului de justiție, a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțînd hotărîre ilegală și neîntemeiată de admitere parțială a acțiunii, astfel fiindu-i încălcat în mod direct dreptul său la judecarea în mod echitabil a cauzei, pe cînd concluzia instanței de fond în acest sens este justă, ea avînd la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerințelor art. 130 CPC.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Din actele pricinii rezultă că, decizia recurată cu recurs a fost pronunțată la 10 decembrie 2015 (f.d.125), iar recursul a fost depus la 23 martie 2016 (f.d.133), însă la dosar nu există probe care ar confirma data recepționării de către recurentul Căpiță Ion a deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 434 alin. (1) CPC, instanța de recurs constată că recursul depus de către Căpiță Ion prin intermediul reprezentantului, avocatul Vasile Ceclu, a fost declarat în termen.

Prin încheierea Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2016, recursul declarat de către Căpiță Ion prin intermediul reprezentantului, avocatul Vasile Ceclu, a fost considerat admisibil și s-a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 CPC, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) CPC, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Examinând motivele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat, care urmează a fi respins cu menținerea integrală a deciziei instanței de apel.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din actele cauzei rezultă cu certitudine că, recurentul Căpiță Ion este proprietarul imobilului amplasat în r-nul Hîncești, s. Fundul-Galbenei, fiind consumator al energiei electrice furnizate de ÎCS „RED Union Fenosa” SA.

Aceste circumstanțe se confirmă prin titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 53320207 eliberat la 21.02.2007, certificatului de moștenitor legal nr. 391 din 21.02.2007 și a contractului de furnizare a energiei electrice consumatorilor casnici nr. 20401003505 din 22.09.2010, anexate la dosar (f.d.f.d.58-60,56,43-44).

La fel s-a constatat că, la data de 26 iulie 2014, în jurul orei 10:20, în casa de locuit ce-i aparține cu drept de proprietate recurentului s-a produs un incendiu, în urma căruia a avut loc distrugerea parțială a acoperișului și au ars parțial bunurile dintr-o odaie, ceea ce se confirmă prin actul de constatare a incendiului din 28.07.2014, întocmit și semnat de către reprezentantul Serviciului salvatori și pompieri (f.d.19).

Prin același act se indică că, cauza probabilă de producere a incendiului a fost un scurt circuit în rețeaua electrică, locul izbucnirii fiind indicat contorul electric (f.d.19), concluzie ce derivă și din raportul de constatare tehnico-științifică nr.1501 din 01.09.2014, întocmit de către Centrul Național de Expertize Judiciare, potrivit căruia inițierea procesului de ardere al incendiului a fost condiționată de

funcționarea în regim de avarie a elementelor rețelei electrice, scurt circuit electric primar între conductoarele din aluminiu, central și ale manșonului, ale cablului coaxial de tip „AVKtr-6/6”, prin intermediul căruia se efectuează alimentarea consumatorului de la LEA, pe sectorul de la consola metalică fixată la frontonul acoperișului spre contor și anume, în locul îndoirii a cablului coaxial spre bornele de racord ale contorului, cu degajarea unei cantități de energie termică îndeajuns pentru aprinderea materialelor fuzibile din apropiere (straturile izolatoare polimerice ale cablului, elementele constructive polimerice ale contorului, cât și elementele constructive din lemn ale casei aflate în apropiere). Aceste materiale sunt ușor inflamabile, mențin arderea cu degajări mari de căldură. Răspândirea procesului de ardere aproximativ pe toată suprafața acoperișului a fost favorizată de prezența a unei cantități mari de material din lemn. Condiționarea producerii scurt circuitului mai mult probabil a fost favorizată de îndoirea cablului coaxial sub o rază mai mică de zece diametre ale acestuia, la montare, ce conform normelor tehnice de montare a elementelor echipamentului electric se interzice (f.d.21-31).

Din considerentul că, ÎCS „RED Union Fenosa” SA nu a întreprins nici o măsură în vederea reparării prejudiciului atât material cât și moral cauzat în urma incendiului sus-menționat, Căpiță Ion a sesizat instanța de judecată cu prezenta acțiune, solicitând inclusiv prin cererea de majorare a pretențiilor: încasarea din contul ÎCS „Red Union Fenosa” SA în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 60931,34 lei, a prejudiciului moral în sumă de 50000 lei, cauzat în urma incendiului produs la 26.07.2014 de la contorul electric, precum și a cheltuielilor de judecată suportate pe marginea prezentului litigiu (f.d.f.d.5-6,68).

Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prima instanță, avînd ca obiect repararea prejudiciului material și moral, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii și admiterii acesteia parțial (f.d.f.d.98,100).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015, a fost admis apelul declarat de către ÎCS „Red Union Fenosa” SA, casată hotărîrea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 30 iulie 2015 și încheierea din 30 iulie 2015 de corectare a dispozitivului cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care acțiunea depusă de către Căpiță Ion a fost admisă parțial, după cum urmează. S-a încasat din contul ÎCS „Red Union Fenosa” SA în beneficiul lui Căpiță Ion prejudiciul material în sumă de 43737,35 lei. În rest, pretențiile au fost respinse (f.d.125).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel despre necesitatea admiterii parțiale a pretenției privind repararea prejudiciului material în sumă de 43737,35 lei și a respingerii pretențiilor privind repararea prejudiciului moral și încasării cheltuielilor de judecată justă, ea avînd la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerințelor art. 130 CPC RM.

Cu referire la solicitarea reclamantului Căpiță Ion, invocată în cererea de chemare în judecată privind repararea prejudiciului material, Colegiul judiciar consideră că, aceasta corect a fost admisă parțial de către instanța de apel, în sumă de 43737,35 lei.

În conformitate cu art.1398 alin.(l) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În sensul normei enunțate, este de înțeles că temeiul răspunderii delictuale este componența delictului civil, care constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale și care include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă, prejudiciu și vinovăția, iar lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții.

În contextul elementelor de drept enunțate, Colegiul reține că, prin raportul sus-indicat s-a constatat cert că incendiul nominalizat s-a produs la echipamentul de măsurare, iar în temeiul pct.pct. 149-151 ale Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin hotărârea ANRE nr.393 din 15.12.2010, cheltuielile legate de procurarea, verificarea metrologică, instalarea, exploatarea, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare la consumatorii casnici se suportă de către operatorul rețelei de distribuție. Operatorul de rețea este obligat să informeze solicitantul, potențial consumator final, despre parametrii și caracteristicile tehnice ale echipamentelor de măsurare ce urmează a fi instalate, precum și despre tipurile echipamentelor de măsurare, legalizate pe teritoriul Republicii Moldova de către autoritatea centrală de metrologie. Operatorul de rețea este obligat să accepte pentru instalare doar echipamente de măsurare verificate metrologic și legalizate pe teritoriul Republicii Moldova. Operatorul de rețea este obligat să refuze instalarea echipamentului de măsurare procurat de către solicitant, potențial consumator final, dacă acest echipament nu este adecvat, nu este legalizat, nu este verificat metrologic și/sau este demonstrat faptul că a fost sustras, sau dacă echipamentul de măsurare nu corespunde prevederilor Regulamentului privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale, aprobat în conformitate cu Legea cu privire la energia electrică.

Deci, Colegiul conchide că la caz se întrunește condiția răspunderii delictuale în forma faptei ilicite a persoanei responsabile, manifestată prin montarea defectuoasă a echipamentului de măsurare, fapt expus în raportul nr.1501 din 01.09.2014.

Consecințele prejudiciabile cauzate recurentului constau în deteriorarea acoperișului casei sale de locuit, fapt confirmat prin pașaportul tehnic al bunului imobil și certificatul de moștenitor legal nr.391 din 21.02.2007, ce confirmă apartenența casei de locuit reclamantului și prin certificatul nr.333 din 28.07.2014, eliberat de Direcția situații excepționale Hîncești a Serviciului Protecției Civile și Situații Excepționale a MAI, actul de constatare a incendiului din 28.07.2014, acte ce confirmă deteriorarea acoperișului.

Legătura de cauzalitate între fapta ilicită a ÎCS „Red Union Fenosa” SA și consecințele prejudiciabile cauzate recurentului Căpiță Ion este confirmată atât prin actul de constatare a incendiului, cât și prin raportul de constatare tehnico-științifică nr.1501 din 01.09.2014, din care reiese că, deteriorarea acoperișului

casei de locuit al recurentului s-a datorat unui scurt circuit în echipamentul de măsurare ca urmare a montării defectuoase a acestuia.

Sub acest aspect, Colegiul reține că, instanța de apel corect a concluzionat că, în speță se întrunesc toate elementele răspunderii delictuale ale intimatei, aceasta urmând să repare prejudiciul cauzat recurentului. Din aceste considerente legal a dispus de a încasa din contul ÎCS „Red Union Fenosa” SA în beneficiul lui Căpiță Ion prejudiciul material în sumă de 43737,35 lei, or, după cum s-a menționat supra, deteriorarea acoperișului casei de locuit al recurentului s-a datorat unui scurt circuit în echipamentul de măsurare ca urmare a montării defectuoase a acestuia de către reprezentanții ÎCS „Red Union Fenosa” SA.

În astfel de circumstanțe, nu pot fi reținute argumentele recurentului Căpiță Ion cât și concluziile instanței de fond referitoare la faptul că, prejudiciul material ce urmează a fi achitat din contul ÎCS „Red Union Fenosa” SA în beneficiul primului constituie suma de 60931,34 lei. Într-adevăr, conform devizului local nr.11/05/2015, întocmit de Berechelea Sergiu în calitate de elaborator de devize, deținătorul certificatului de atestare tehnico-profesională seria 2015-D din 01.04.2015, eliberat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, lucrările de restabilire a locuinței în urma incendiului împreună cu materialele de construcție sunt în valoare de 60931,34 lei, însă această circumstanță nu poate constitui drept temei pentru admiterea integrală a pretenției privind repararea prejudiciului material în situația în care, devizul local enunțat nu deduce din calcul uzura existentă a bunului deteriorat la data deteriorării acestuia, având în vedere că potrivit pașaportului tehnic al casei de locuit a recurentului, aceasta a fost construită în anul 1947.

Or, potrivit raportului de constatare tehnico-științifică nr. 775 din 30.09.2014, întocmit de către SRL „Cexin” la solicitarea intimatei ÎCS „Red Union Fenosa” SA, valoarea prejudiciului material cauzat în urma incendiului vizat casei de locuit al recurentului constituie suma de 43737,35 lei, calculul fiind efectuat prin deducerea uzurii de 30% a casei de locuit.

În această ordine de idei, Colegiul relevă că uzura constituie o consecință naturală a utilizării obișnuite, conform destinației a bunului și nu este generată de acțiunile sau inacțiunile furnizorului de energie electrică, aceasta survenind independent de voința părților, astfel încât impunerea suportării cheltuielilor în cazul adjudecării prejudiciului, inclusiv în partea uzurii, ar însemna o îmbogățire fără justă cauză a recurentului, contrară prevederilor art.1389 alin.(1) Cod civil, deoarece intimata nu poartă răspundere pentru repararea uzurii ce a curs independent de voința acesteia.

Această concluzie derivă și din prezumția că, în cazul în care nu ar fi avut loc deteriorarea în urma incendiului a bunului imobil al recurentului, uzura acestuia ar fi continuat să fie cauzată, iar înlăturarea acesteia ar fi ținut de sarcina ultimului, care și beneficiază și utilizează bunul imobil, astfel încât uzura de 30% reprezintă degradarea unui obiect în urma utilizării obișnuite a acestuia, ce nu poate fi compensată de persoana responsabilă de producerea incendiului, or, survenirea uzurii nu este într-o legătură de cauzalitate cu fapta ilicită, admisă de ÎCS „Red Union Fenosa” SA.

Cu referire la solicitarea reclamantului Căpiță Ion, invocată în cererea de chemare în judecată privind repararea prejudiciului moral, Colegiul judiciar consideră că, aceasta corect a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. Or, art. 1422 alin. (1) Cod civil prevede că, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Din sensul normei citate rezultă că, prejudiciul moral se compensează numai în cazul provocării acestuia prin fapte ce atentează și lezează drepturile personale nepatrimoniale, adică prejudiciul este moral numai dacă este urmare a încălcării unor valori de aceeași natură.

La caz, însă, Căpiță Ion pretinde că i-a fost lezat un drept patrimonial, iar compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale se admite numai în cazurile prevăzute expres de lege.

În acest context, instanța de recurs consideră că însăși soluționarea litigiului în favoarea lui Căpiță Ion și recuperarea în beneficiul acestuia chiar și parțial a prejudiciului material cauzat pentru distrugerea parțială a acoperișului, constituie prin sine o satisfacție morală echitabilă și suficientă pentru orice prejudiciu moral, eventual suferit de către recurent.

Sub acest aspect, sunt apreciate critic și alte susțineri a recurentului Căpiță Ion invocate în recurs, deoarece acestea nu denotă la caz încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural de către instanța de apel.

La fel, temeinic a fost respinsă și pretenția lui Căpiță Ion cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată pe motiv că, acest capăt de cerere este neîntemeiat.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul relevă că, recuperarea în beneficiul recurentului Căpiță Ion a prejudiciului material cauzat a avut loc în baza raportului de constatare tehnico-științifică nr. 775 din 30.09.2014, întocmit de către SRL „Cexin” la solicitarea intimă ÎCS „Red Union Fenosa” SA.

Prin urmare, la caz cheltuielile de judecată suportate de către Căpiță Ion în sumă totală de 3520 lei, ce se compun din: suma de 1020 lei, cu tiltu de cheltuieli de efectuare a expertizei și suma de 2500 lei, cu tiltu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice (f.d.f.d.32,39) nu au fost necesare speței.

Totodată, argumentul invocat de recurent în privința faptului că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural, este declarativ și nu constituie temei juridic de admitere a recursului în sensul declarat, nefiind prezentate careva probe care ar dovedea contrariul.

Alte argumentele invocate de recurent în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de către instanța de recurs, deoarece se combat cu cele invocate mai sus și se referă la circumstanțele, care au fost constatate și elucidate pe deplin de instanța de apel, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, a aplicat corect normele materiale, a

adoptat o decizie întemeiată și legală cu respectarea normelor de procedură, iar cererea de recurs este neîntemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul, cu menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Căpiță Ion prin intermediul reprezentantului, avocatul Vasile Ceclu.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Căpiță Ion împotriva întreprinderii cu capital străin „Red Union Fenosa” societate pe acțiuni cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Iuliana Oprea

Valentina Clevadî